

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΕΥΧΟΣ 1 (18) =====

===== ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1924

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ: Ὑπὲρ τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας πολεμίσαντες. Ἀπόλειπεν ὁ Θεὸς Ἀντώνιον.
ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Ἀπ' τὴν παλιὰ στράτα τοῦ χωριοῦ.
ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ἀπὸ «τὸ βιβλίον τῆς Μισάντας».
ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ: Τὸ μαγκάλι.
Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ: Οἱ ἀγαπημένες.
ΝΙΚΟΣ ΠΑΛΛΗΣ: Σὰ μυρολόϊ.....
Γ. Θ. ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΣ: SONETTO.
ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ: Τὸ ῥόδο εἶχε μαραθεῖ.....
HENRI DE RÉGNIER: Ἡ κίτρινη σελήνη.
PAUL VERLAINE: Αἰσθηματικὸς διάλογος.
ΣΑΠΦΩ: Παρθενιά φευγάτη. Παράπονεν.
ΗΡΙΝΝΑ: Δελφῖνι.
ALPHONSE DAUDET: Ὁ θάνατος τοῦ DAUPHIN.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

ΔΡΑΧ. 2.50

ΦΡ. Γ. 2

ΚΝΠ. 242 / 1924

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1924

ΤΕΥΧΟΣΙ (18)

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ

ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΠΟΛΕΜΗΣΑΝΤΕΣ

Ἄνδραιοι σείς ποῦ τολεμήσατε καὶ πέσατ' εὐκλεῶς·
τοὺς πανταχοῦ νικήσαντας μὴ φοβηθέντες.
Ἄμωμοι σείς, ἂν ἔπτασαν ὁ Δίατος καὶ ὁ Κριτόλαος.
Ὅταν θὰ θέλουσι οἱ Ἕλληνες νὰ κανηθοῦν,
«Τέτοιους βγάξει τὸ ἔθνος μας» θὰ λένε
γιὰ σᾶς. Ἔτσι θαυμάσιος θάναί ὁ ἔπαινόσ σας.—

Ἐγράφη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ Ἀχαιοῦ
ἔβδομον ἔτος Πτολεμαίου Λαθύρου.

ΑΠΟΛΕΙΠΕΝ Ο ΘΕΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΝ

Σὰν ἔξαφνα ὦρα μεσάνυχτα, ἀκουσθῆ
ἀόρατος θίασος νὰ περνᾷ
μὲ μουσικὲς ἐξαίσιες, μὲ φωνές,
τὴν τύχη σου ποῦ ἐνδίδει πιά, τὰ ἔργα σου,
ποῦ ἀπέτυχαν, τὰ σχέδια τῆς ζωῆς σου,
ποῦ βγῆκαν ὅλα πλάνες, μὴ ἀνωφέλευτα θρηνηθεῖς.
Σὰν ἔτοιμος ἀπὸ καιρό, σὰ θαρραλέος,
ἀποχαιρέτα τὴν, τὴν Ἀλεξάνδρεια, ποῦ φεύγει.
Πρὸ πάντων, νὰ μὴ γελαστής, μὴ πῆς πὼς ἦταν
ἓνα ὄνειρο, πὼς ἀπατήθηκεν ἡ ἀκοή σου·
μάταις ἐλπίδες τέτοιες μὴ καταδεχθῆς!
Σὰν ἔτοιμος ἀπὸ καιρό, σὰ θαρραλέος
—σὰν ποῦ ἀρμόζει σε ποῦ ἀξιόθνηκες μὴ τέτοια πόλη—
πλησίασε σταθερὰ πρὸς τὸ παρόντρο
καὶ ἀκουσε μὲ συγκίνησιν, ἀλλ' ὄχι
μὲ τῶν δειλῶν τὰ παρακάλια καὶ παράτονα,
ὡς τελευταίαν ἀπόκλιση τοὺς ἤχους,
τὰ ἐξάισια ὄργανα τοῦ μουσικοῦ θιάσου,
καὶ ἀποχαιρέτα τὴν τὴν Ἀλεξάνδρεια ποῦ χάνεις.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΣΤΡΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

1
Τῆ μυστικιά παραγγελιά
κανέναν δὲν τὴν ξαίρει.—
Θὰ σοῦ τὴν στείλω μὲ πουλιά
κρυφὰ τὸ καλοκαίρι.

Θὰ τὴ διαβάζεις μυστικὰ
καὶ σὺ μ' ἀνατριχίλα
στοῦ κήπου τὰ μυριστικὰ,
στοῦ κρίνου τ' ἄσπρα φύλλα.

Σὰν ἀπὸ κάποιο γιασεμί
μιᾶν εἰωδιὰ.—Ποῦ ἀκόμα,
κι ἂν λείπει μιὰ φρονιμάδα «Μὴ»,
μὰ «Ναί» θὰ λείπει τὸ στόμα.

2
Μαγεμένη γύχτα τοῦ Μαγιοῦ,
γέλοια καὶ παιγνίδια καὶ τραγούδια.
Ὅλα τὰ σπιτάκια τοῦ χωριοῦ
κρέμασαν στὶς πόρτες τοὺς λουλούδια.

Κρέμασα κ' ἐγώ, γιὰ τὸ καλό,
μοναχὸ ἓνα ρόδο, ποὺ ματάνει.—
Καὶ τὸν ἔρωτά μου προσκαλῶ,
ποὺ βαρκοῦλες ξαίρει κι ἀρματώνει.

ὦ! χαρὰ μιᾶς θύμησης τρελλῆ!—
Τώρα, ποὺ ἄλλο πιά δὲ μοῦ ἀπομένει,
πόρτα τοῦ χωριοῦ μου χαμηλῆ,
μιὰ καρδιά κρεμῶ σου ματωμένη.

ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΑΠΟ "ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΜΙΡΑΝΤΑΣ,"

Οἱ ἀιόλασιες μ' ἐκούρασαν τῶν στοχασμῶν μου νύχτες.

Ὅταν γυροῦς στὰ παλαιὰ βιβλία ὄνειρευόμουν
τὴ πομπικὴ λαμπρότητα τῶν περασμένων χρόνων—
—τὴν γοητεία τῶν πόλεων, ποὺ ἔχουνε πιά πεθάνει,
τοὺς ἐπικούς πολέμους τῶν γιγάντων βασιλιάδων,
τὴν ὁμορφιά τῶν γυναικῶν καὶ τῶν σοφῶν τὴ γνώση.

Μὰ δὲ μοῦ μένει πιά παρὰ μιὰ ἀρρωστημένη πλήξη,
Γιατὶ βαριά μ' ἐκούρασαν τῶν στοχασμῶν μου οἱ νύχτες.

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΑ

ΤΟ ΜΑΓΚΑΛΙ

Δεπτὴ ἀσημένια χόβολη μεσ' στὸ παλὸ μαγκάλι
τὴ βυρογειμωνιά,
ποὺ σκύβει ἡ γοητὴ ἡ μάννα μου στὴ θέρη σου κι' ἀγάλλει
τὴν παίρνει ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς γυρμένη στὴ γωνιά,
πῶς θάθελα νὰ κάθουμαι στὸ φέγγος σου νὰ φτιάνω
χρυσόνειρα τρελλὰ
κι' ἀπέναντί μου ἡ μάννα μου στὴ ζέστα σου ἀπὸ πάνω
ὅλη στοργή, στὸν ὕπνο της νὰ μοῦ χαμογελά.

ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ

ΟΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΕΣ

ὦ, οἱ θλιβερὲς τῆς μοναξιάς καὶ τῆς ὀδύνης ὥρες—
Μέσα στοὺς ἡσκιούς τοὺς παχείς τῶν σκοτεινῶν διαδρόμων,
στὸ μοναστήρι τῆς ψυχῆς διαβαίνουν μαυροφόρες
ἀλαργινὲς διαβάτισσες λησμονημένων δρόμων...

Περνοῦν ἀργὰ οἱ ντροπαλὲς τῶν παιδικῶν μου χρόνων,
σὰν Παναγιὲς Βυζαντινὲς ὥρες, οἱ ἀγαπημένες.

Ἦσκοι περνᾶν καὶ χάνονται παλιῶν πικρῶν μου πόνων.
Κ' εἶναι οἱ μορφὲς τοὺς θλιβερὲς, χλομὲς καὶ πικραμμένες.

Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΣΑ ΜΥΡΟΛΟΓΙ...

Ἄχ, τὸ παλιὸ τραγούδι τῆς ἀγάπης μας
γιατὶ νὰ ξαναλὲς αὐτὴν τὴν ὥρα;
Γιατὶ νὰ ζωντανεψῆς ὅ,τι πέρασε:
Χαρὲς κι' ἀγέπες ποὺ τίς πήρε ἡ μέτρα;

Τὴν ὥρα ποὺ ὅλα ξεψυχᾶνε γύρω μας
καὶ τ' ἄνθια σιγοκλαῖνε, μὲς στὸ δεῖλι,
σὰ μισολοῖ μοιάζει τὸ τραγούδι σου
γιὰ μιὰν αὐγὴ ποὺ πιά δὲ θ' ἀνατεῖλε...

ΝΙΚΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

SONETTO

Καὶ πέρασες! Καὶ τάραξες τὰ πλήθια!
Κι ἀστόχαστος ἓνας λαὸς τριγύρα
Σ' ἀντίκρουσε ὡς θεά, σ' εἶπεν Ἀλήθεια!
Κ' ὕμνου; ἀπ' τ' ἄσοφου ἄκουσες τὴ λύρα.

Καὶ τῶν ἀνίδεων ἔσερνες τὰ πλήθια....
Μὰ δὲν ξεγράφονται ὅσα γράφει ἡ Μοῖρα:
Κρῖμα βαρὺ σοῦ ἐβάραινε τὰ στήθια
Καὶ πέρασες ἀπ' τοῦ χαμοῦ τὴ θύρα.

Κι ἀλάλαξαν ὀπίσω σου οἱ ἀνθρώποι
Καὶ σ' ἄφησαν—ἄλλοίμονο!—στὴν πλάνη,
Πετώντας σου περιέγελα κατόπι.

Καὶ σέρνεσαι στὸ βοῦρκο τώρα μόνη,
Τῆς ἀτιμίας φορώντας τὸ στεφάνι....
Τὰ χέρια του κανεῖς δὲ σοῦ τ' ἀπλώνει.

Γ. Θ. ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΡΟΔΟ ΕΙΧΕ ΜΑΡΑΘΕΙ...

Τῆς Ἀδελφῆς Μ. DE R.

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΠΡΩ-Γ. —Καιρός ἡσυχος— εὐχάριστος. Ὁ οὐρανὸς ὀλοκάθαρτος φέρνει στὸ μνημονικὸ ὅλες τὶς χαρούμενες σκηνὲς τῆς ζωῆς, τόσο ζωντανές, τόσο βέδχιες ποὺ θαρρεῖ κανεὶς πὼς τὶς ξαναζεῖ ἐκεῖνη τὴν ὥρα μαζί μὲ τὶς καινούργιες.

Ἐκπλωμένη ἡ Μπέμπη σὲ μιὰ ντορμέζ, κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο πεθκο κεντὰ τῆ λεπτὴ νταντέλα τῆς. Ἀπὸ καιρὸ-σὲ-καιρὸ σηκώνει τὰ ὀλόλευκα ματοσκεπάσματά τῆς ἀφίγοντας ἔτσι ἐλεύθερο τὸ γιομαῖτο ζωὴ δλέμμα τῆς ν' ἀνοίχτει πέρα μακριὰ στὸ γαλάζιον δρίζοντα, ποὺ φαίνεται ἀπὸ ἓνα ἀνοιγμὰ τοῦ τείχου, ἢ νὰ παραπλανηθεῖ ἀμέσως στὰ καταφορτωμένα μὲ φύλλα δέντρα τοῦ μικροῦ κήπου ποὺ ἀπλώνεται γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι.

Κάτω ἀπὸ τὸ καινούργιο φῶς—τῆς Ἀνοιξῆς— δλα φαντάζουνε εὐθυμα, δλα γελαστά. Κ' ἡ ψυχὴ τῆς Μπέμπης συμμορφώνεται μὲ τὴν περιγυριὰ. Μιὰν ἀνοιξὴ αἰσθάνεται νὰ χύνει τ' ἄρωμά τῆς σ' ὅλο τῆς τὸ εἶναι. Τὰ μάτια τῆς λάμπουν, τὸ αἶμα τῆς δρέζει, ἡ καρδιὰ τῆς χτυπᾷ ζωντανὰ καὶ στὸ μυαλὸ τῆς φουντώνουν ἓνα σωρὸ ὁμορφες σκέψεις.

Πρῶτες μέρες ποὺ γύρισε ἡ Μπέμπη ἀπὸ τῆ Σχολή. Εἶχε δώσει μοναχὴ τῆς ἐξετάσεις πρὶν τὶς διακοπές γιατί ἐπρόκειτο νὰ φύγει ὁ πατέρας τῆς γιὰ τὴν Εὐρώπη ἐκεῖνες τὶς μέρες κ' ἤθελε νὰ τὴν ἴδει. Ἔτσι ἐφέτος ἔφτασε σπίτι τῆς γρηγορότερα ἀπὸ τοὺς δύο πρώτους χρόνους.

Ἰσως νάταν κι αὐτὸ ποὺ εἶταν τόσο χαρούμενη.

II

Εἶταν ἀπὸ καλὸ σπίτι ἡ Μπέμπη. Ὁ πατέρας τῆς μεγαλέμπορος καὶ σοβαρὸς ἄνθρωπος, τόσο σοβαρὸς ποὺ οἱ γνωστοὶ του τὸν εἶχαν βγάλει «ἀριστοκράτη» κ' ἔτσι τὸν φώναζαν πίσω του. Ἡ μητέρα τῆς εἶταν κι αὐτὴ ἀπὸ μιὰ παλιὰ οἰκογένεια τοῦ τόπου ποὺ κι ἂν εἶχε ξέπεσε οἰκονομικὰ στεκόταν ὅμως ψηλά, κρατοῦσε τὴ θέση τῆς ἀνάμεσα στὴν καινούργια κίβδηλη ἀριστοκρατία.

Εἶχανε κλείσει τὴ Μπέμπη σὲ μιὰ σχολὴ καλογυριῶν ἀπὸ πολὺ μικρὴ. Θάτανε—δὲν θάτανε τότε ἑπτὰ χρόνων ὅταν ἡ μητέρα τῆς παίρνοντάς τὴν στὰ γόνατά τῆς εἶπε:

—Μπέμπη μου τώρα εἶναι πιά καιρὸς ν' ἀφήσεις γιὰ λίγες ὥρες τὴν ἡμέρα τὰ κουκλόπανα καὶ νὰ πιάσεις τὴ μελέτη... Ὁ μπαμπᾶς ἀποφάσισε νὰ σὲ στείλει ἐσωτερικὴ σὲ μιὰ Γαλλικὴ Σχολή... Εἶνε τόσο ὁμορφα ἐκεῖ!.. Στὴν ἀρχὴ ἴσως νὰ στενοχωρηθεῖς λίγο μακριὰ μας, μὰ σιγά-σιγά θὰ συνηθίσεις... Κ' ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ μοναστήρι σπούδασα...

Ἡ Μπέμπη ἄκουγε τὴ μητέρα τῆς χωρὶς νὰ μιλεῖ.

Τὰ χεῖλάκια τῆς μαζεύανε, τὸ σαγόνι τῆς ἄρχιζε νὰ τρέμει, τὰ φιορούγια τῆς μύτης τῆς ἀνοιγόκλειναν σπασμοδικὰ.

Ἡ μητέρα τὴν παρατήρησε. Ἔδλεπε πὼς μόλις κρατοῦσε τὸ κλάμμα, μὰ δὲν τῆς ἔκανε ἐντύπωση γιατί εἶταν νάτι ποὺ τὸ περίμενε. Ἄλλωστε θυμήθηκε καὶ τὴ δική τῆς περίπτωση.

—Ναί, χρυσό μου κορίτι, ἔτσι πρέπει νὰ γίνεῖ... Θὰ συνηθίσεις ὅπως ὄλα τ' ἄλλα κορίτσια ποὺ θὰ βρεῖς ἐκεῖ...

Κ' ἡ Μπέμπη, ποὺ σὰ νὰ κατάλαβε πὼς βρισκόταν μπροστὰ σὲ τελειωμένο γεγονός, ρώτησε μὲ δειλὴ φωνή:

—Πόσον καιρὸ θὰ μείνω στὸ μοναστήρι μαμά;

—Ὅχι καὶ πολὺ, ἂν εἶσαι καλὴ μαθήτρια καὶ πάρεις γρήγορα τὸ διπλωμά σου, ἀπάντησε ἡ μητέρα τῆς ἀποφεύγοντας νὰ τῆς πεῖ πόσον καιρὸ ἔπρεπε νὰ μείνει.

—Δοιπὸν Μπέμπη μου;

—Ἀφοῦ τὸ θέλει ὁ μπαμπᾶς...

III

Λίγο καιρὸ ὕστερα καλέσανε στὸ σπίτι τὴ ράφτρα. Πάνω στὸ τραπέζι μιὰ ραφτομηχανὴ τοῦ χειριοῦ, ἓνα τόπι χασὲ ἀνοιχτὸ κι ἀπλωμένο σὲ δυὸ καρέκλες, στὸ πάτωμα κουρέλια, κλωστές, σκορπισμένες καρφίτσες κι ὁ Κανονισμὸς τῆς Σχολῆς ποὺ ὄριζε πόσο κομμάτια ἀσπρόρουχα ἔπρεπε νὰ πάρει μαζί τῆς, πόσα ζευγάρια πιπούτσια, πόσα μαντήλια κι ὄλα τ' ἄλλα ἀπαιτούμενα ἓνα πρὸς ἓνα.

Ἡ ράφτρα γάζωνε τ' ἀσπρόρουχα, ἡ μητέρα τρύπωνε βοηθώντας τὴν κ' ἡ Μπέμπη καθισμένη σὲ μιὰ γωνία παρακολουθοῦσε λυπημένη ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία, τόσο λυπημένη ποὺ ἔς καὶ νόμιζε πὼς τῆς ἐτοιμάζανε τὰ νεκρικὰ τῆς.

Μέσα στὸ σαλότο χαλοῦσε τὸν κόσμο ὁ κρότος τῆς μηχανῆς ὅσπου σταματώντας τὸ γύρισμα τῆς ρόδας ἡ ράφτρα ἔκανε στὴν κυρία:

—Ἄν θὰ βγῆτε αὐριο madame νὰ περάσετε ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ γιὰ τὸ μαῦρο σατὲν καὶ τὸ κόκκινο σειρίτι...

—Ναί, ἀπάντησε ἡ μητέρα τῆς Μπέμπης, πόσες τῆχες θὰ χρειαστοῦν;

Ἡ ράφτρα ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴ μικρὴ Μπέμπη ἃ ὁ τὸ καιμὸ ὡς τὰ γόνατα καὶ εἶπε:

—Μὰ γιὰ τέσσερις ποδιτσες πάρετε δέκα πῆχες σατὲν καὶ πέντε κόκκινο σειρίτι.

—Καλὰ ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα σκύβοντας πάλι στὴ δουλειά.

Ἡ Μπέμπη ὀλοματὶ ἄρχισε τὰ κλάμματα.

IV

Στὰ μέσα τοῦ Σεπτέμβριου ἔφυγεν ἡ Μπέμπη γιὰ τὴ σχολὴ ποὺ εἶταν σ' ἓνα νησί στὶς Κυκλάδες. Τὴν συνοδεύει ἡ μητέρα τῆς, γιατί ὁ πατέρας εἶχε δουλειές.

V

Περάσανε ἀπὸ τότε δέκα χρόνια. Ἡ Μπέμπη εἶταν πιά δεκαεφτά χρόνων. Σωστὸ κορίτσι. Καὶ τὰ δέκα αὐτὰ χρόνια τᾶξῆσε κλεισμένη στὴ Σχολή. Τὸ μοναστήρι στὴν ἀρχὴ τῆς ἔκανε κακὴ ἐντύπωση ὕστερα ὅμως συνηθίσε καὶ τ' ἀγάπησε τόσο ποὺ τὸν τρίτο χρόνο ἤθελε νὰ περάσει τὶς διακοπὰς στὴ Σχολή καὶ ὄχι νὰ πάει σπίτι τῆς. Ἡ προεστὴ τῆς εἶαζε νὰ φύγει, μὰ ἐκεῖνη ἐπέμενε ὅσπου ἀναγκάστησαν νὰ τηλεγραφήσουν στοὺς γονεῖς τῆς νὰ πᾶνε ἐκεῖ γιὰ νὰ τὴ δοῦν, ἐπειδὴ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελε ν' ἀφήσει τὸ μοναστήρι.

Κ' οἱ γονεῖς τῆς γιὰ νὰ μὴν τὴν στεναχωρήσουν ξεκίνησαν ἀπὸ τὸν τόπο τους γιὰ τὸ νησί, ὅπου ἔμειναν δυὸ ὅδομάδες καὶ ξαναγύρισαν πίσω.

Ἀπὸ τότε αὐτὸ γινόταν κάθε τέλος τῆς σχολικῆς χρονιάς. Ἡ Μπέμπη

πάντα επέμενε να μην αφήσει το μοναστήρι. Έστω και για ελάχιστο καιρό.

VI

Λίγο ύστερα έφτασε η εποχή που η Μπέμπη έπρεπε όριστικά να χωριστεί το περιβάλλον που με την καρδιά της είχε αγαπήσει, που τόσο την είχε συναρπάσει, γιατί πήρε το δίπλωμά της και δεν είχε ανώτερα μαθήματα να ακολουθήσει. Έτσι να δικαιολογήσει την παραμονή στους γονείς της.

"Αλλωστε είταν πια δεκαοχτώ χρονών κ' έπρεπε να γνωρίσει η σωστότερα να μπει στον κόσμο. Η μητέρα της της έγραψε ένα πλατύ γράμμα που της έλεγε ότι έπρεπε να μπει ένα κορίτσι της ηλικίας της.

Ανάμεσα σ' άλλα της έγραψε πως την κερμάνει στην πατρίδα ένας λαμπρός νέος. Είχε στείλει και τη φωτογραφία του. Η Μπέμπη την πήρε στα χέρια και την κοίταξε πολλή ώρα. Είταν όμορφος ο νέος. Άμούστακος, με μεγάλα κατάρρα μαλλιά κ' έξυπνα μάτια. Φορούσε σκούρα ροζχα κ' έτσι διακρινότανε στο μαύρο φόντο της φωτογραφίας καθαρά όλα τα λεπτά χαρακτηριστικά του προσώπου του.

Βλέποντας τη φωτογραφία, η Μπέμπη, έννοιωσε κάτι καινούργιο να γεννιέται μέσα της. Τώρα της κάνανε περισσότερη εντύπωση οι συζητήσεις που γινόταν από τις μεγάλες συμμαθήτριές της την ώρα του διαλείμματος που μιλούσανε για το γάμο και κάθε μιιά έλεγε ξεχωριστά την ιδέα της. Θυμόταν η Μπέμπη ότι η μιιά έλεγε πως ήθελε τον άντρα της σαν κοῦκλο, να την φιλεί όποταν θα τούλεγε εκείνη, και να τη χαθεύει μόνο με την συγκατάθεσή της. Η άλλη ώνειροπολούσε ένα νέο μελαγχολικό που να μην της μιλεί ποτέ και μοναχά να κάθεται αντίκρυ της με το κεφάλι του στερωμένο στα χέρια. Και να τη βλέπει, να τη βλέπει άχορταγα χωρίς ποτέ να της ζητήσει πιότερο. Μονάχα με τα μάτια!... Τι ποτ' άλλο! Έτσι φανταζότανε πως η αγάπη τους δεν θα σβυνε ποτέ... Γέροι ακόμη θα αγαπιόντανε σαν έρωτευμένοι δεκαεφτά χρονών. Άλλη πάλι ποθοῦσε τον άντρα της με ζωή, με νεύρα. Να τη σφίγγει στην αγκαλιά του και κείνη να πονει από το δυνατό σφίξιμο. Να τη δαγκάνει, και να νοιώθει το αίμα της να τρέχει. Και τότε εκείνη σφίγγοντας τα δόντια της να αφήνεται στη διάθεσή του, τριγυρισμένη από το γλυκόχρωμο σύννεφο της ήδονης. Κι' άλλη τον ήθελε ποιητή, και καλλιτέχνη. Κι' όνειροπολούσε τα όμορφα χειμωνιάτικα βράδια που θα περνούσαν. Καθισμένος εκείνος σε μιιά πολυθρόνα, πλάι στο τζάκι, θα την έπαιρνε στα γόνατά του, θα γερνε το κεφάλι του στην αγκαλιά της και θα της απάγγελνε από τα τραγούδια του. Τέτοιον ποθοῦσε αυτή τον άντρα της και όρκειζότανε πως θα πονε λεύτερη αν δεν τον έβρισκε όπως τον ήθελε. Και θυμόταν η Μπέμπη πως αυτήν την διέκοψε μιιά άλλη για να πει και τη δική της γνώμη. Αυτή είτανε σουφραζέττα. Ποθοῦσε να ζήσει στο πλάι του καλού της χωρίς να συνδεθεί μαζί του με κανένα δεσμό, έχτός της αγάπης. Θα δουλεύαν κ' οι δυο τους δη την ήμέρα και το βράδυ κουρασμένοι κ' εξαντλημένοι από τη δουλειά θα παραδινότανε στα παιγνίδια της αγάπης που θα τους ξεκούραζαν κορμί και ψυχή.

Όλες αυτές οι γνώμες κ' οι πόθοι των κοριτσιών φαινότανε παράξενα στη Μπέμπη. Να όμως τώρα που μοναχή της τους εξήγησε και για μιιά στιγμή τους έννοιωσε. Μιιά χαρά ξεχύθηκε στην ψυχή της. Αυτή τον είχε έτοιμο! Την περιμένει! Κι είταν τόσο όμορφος!

"Αξαφνα όμως της ήρθε στο νοῦ η τραγική εκείνη στιγμή του χωρισμού από το μοναστήρι. Σαν ταινία κινηματογραφική πέρασαν από τα μάτια της όλες οι σκηνές που έπρεπε να συμβούν αν δεχότανε την πρόταση της μητέρας της. Θάφινε το μοναστήρι πια για πάντα! Θα φιλούσε πρώτα την προσοτή κ' ύστερα μιιά μιιά τις καλογοριές, θαφινε αντίο στις συμμαθήτριές της. Οι μικρές θα κλαιγαν κ' οι μεγάλες θα τη ζήλευαν. Κ' η θαρραλιά πόρτα θα κλείνε πίσω της χωρίς πια να ελπίζει πως ποροῦσε να ξαναοίξει για να την αφήσει να μπει μέσα στους τέσσερες εκείνους τοίχους που τόσο πολύ αγάπησε.

"Έρριξε το βλέμμα της πάλι στη φωτογραφία του νέου με τα κατάρρα μαλλιά. Της φάνηκε πως τα μάτια του παίζανε, πως τα χείλια του κουνούσαν. Άκουσε τη φωνή του να της λέει:— Μπέμπη τι θα κάνεις! Θα θαφτείς ζωντανή! Ένω εγώ σε περιμένω να σου χαρίσω την αγάπη μου και μιιά όμορφη ζωή! Και στα λόγια αυτά, που νόμιζε πως άκουε η Μπέμπη, απάντησε— "Όχι! Δεν πορω! Θέλεις μ' δεν πορω! Είναι αδύνατο να ζήσω έξω από αυτό το περιβάλλον!" Έσκισε τη φωτογραφία σε πολλά κομματάκια και πήγε στην Τάξη για να γράψει της μητέρας της.

VII

Διαβάζοντας το γράμμα η μητέρα της Μπέμπης λίγο και θα λυποθυμούσε. Μήνυσε όμως στον άντρα της κι ανέθηκε στίτι. Του διάβασε όσα έγραφε η Μπέμπη και στάθηκε μ' όρθάνοιχτα τα μάτια να δει τι εντύπωση τούκανε. Ο πατέρας όμως φύχραιμος, όπως σε κάθε περίπτωση, ακόμη και σε πιό εξαιρετική, σήκωσε με αδιαφορία τα πικνά του φρύδια και είπε:

— Άφου το θέλεις;...

— Άφου το θέλεις!.. Άφου το θέλεις λές, επανάλαβε η μητέρα σαστισμένη για την απάθεια του αντρός της. "Ότε να την αφήσουμε να θαφτεί ζωντανή;

— Άφου το θέλεις; Ξανάπε ο πατέρας κ' έφυγε.

VIII

"Η Μπέμπη δεν είταν τώρα πια κηθήτρια στη Σχολή μ' ασκάλια καλογοριά. Και πόσο της πήγαινε το ράσο! Στρογγυλοπόρσωπη καθώς είταν και ροδοκόκκινη έμοιαζε τυλιγμένη μέσα στις λευκές κολλαριζμένες μπάντες του καπελλίνου της σαν ένα τριαντάφυλλο τριγυρισμένο από μαργαρίτες. Τα κορίτσια τη φωνάζανε πίσω της «Άγια Θερεσία». Κι αλήθεια πόσο είχανε πετύχει τα διαβολοκόριτσα τούτη τη φορά στην έλογή του χαρακτηριστικού όνοματος. Τόχανε πια συνήθειο κάθε καλογοριά να τη φωνάζουν με δικό τους όνομα, σ'α να μην έφτανε που της το άλλαζαν όταν τη ντύνανε με το ράσο. Έτσι τη Μπέμπη τη βγάλανε «Άγια Θερεσία» επειδή έμοιαζε μ' αυτή την Άγια. Τόσο δε καταπληκτική είτανε η έμοιότητα μ' ένα αγαλιά της ποδοχανε στην Κατέλλα του Μοναστηριού, ώστε, αν στη θέση του έμπαινε η Μπέμπη κανείς δε θα το καταλάβαινε με την πρώτη ματιά,

IX

"Η Μπέμπη, που τώρα ονομάστηκε αδελφή-Μαρία, είταν ευτυχισμένη γιατί έγινε ότι τόσο ποθοῦσε. Η ευτυχία της όμως δεν κράτησε πολύ. Λίγα χρόνια άφου έγινε καλογοριά πέθανε η μητέρα της, γεγονός που την είανε πολύ να λυπηθεί κι ακόμα περισσότερο, επειδή δεν την είδε στις τελευταίες στιγμές της ζωής της, γιατί είλειπε στη Γαλλία που την είχαν στείλει μαζί

μέ άλλες καλογριές για να κανονίσουν κάτι υποθέσεις του μονατηριού στην κεντρική διεύθυνση.

Ο θάνατος της μητέρας της ήταν αίτια ν' αρχίσει η Μπέμπη να χάνει την παρθενική όμορφιά της. Και τούτο γιατί της κόστισε πολύ.

X

Δεν πέρασε πολλές καιρός από το θάνατο της μητέρας της κ' η Μπέμπη έγινε προεστή.

Το πιό σπουδαίο ήταν πως γι' αυτήνα έγινε μια πολύ μεγάλη εξαίρεση: Της αναθέσανε τη διεύθυνση του μονατηριού μολοί ότι δεν ήτανε Γαλλίδα. Είχανε όμως αναγνωρίσει την αξία της και την άφροσύνη της στο στάδιο αυτό κ' έτσι η εθνικότητά της δεν την εμπόδισε από το ν' αποκτήσει το ύψηλο ύπουλο γήμα της διευθύντριας της Σχολής.

Κ' η Μπέμπη χάρηκε πολύ, πάρα πολύ για τον προδιόρισμό της. Ρίχτηκε μ' όλη τη δύναμή της στη δουλειά, οι προσπάθειές της για την πιό ταχτική ενέργεια της Σχολής πολλαπλασιασθήκανε. Τώρα ήταν άλλωστε κ' υπεύθυνη. Γιαυτό εργαζόταν με περισσότερο ενδιαφέρο. Έτσι οι πολλές της δουλειές κ' η παντοεινή της απασχόληση την υποχρέωναν να μη θυμάται τη μητέρα της παρά μόνο την ώρα της προσευχής, που την αφιέρωνε ολόκληρη για την ψυχή της.

Έτσι η ζωή της άρχισε να κυλά πάλι ήσυχα.

Η Μπέμπη ήταν, μπορούμε να πούμε ευχαριστημένη.

(Στο άλλο φύλλο τελειώνει)

HENRI DE RÉGNIER

Η ΚΙΤΡΙΝΗ ΣΕΛΗΝΗ

Τέλειωσε ή μακρυνά μέρα με μια κίτρινη σελήνη,
που ύψώνεται ναυαλικά από μέσα από τις λευκές,
ένω μες στο θαλασσωμένο αέρα νύρω χύνει
τ' άρωμα του νερού που αποκοιμιέται στα όργρα σχοίνα.

Τό ξέραμε, όταν κάτω απ' τον καυτόν ήλιο κι' οι δυό μας,
πάνω στο κοκκινόχωμα και τ' άγρια τὰ καλάμια,
τό ξέραμε, όταν στο στεγνό τόν άμμο είχαμε άφίσει
τ' άχνάρια μας, σά νάταν* δήματα αιματοδάμμένα,

τό ξέραμε, όταν του έρωτα ή φωτιά μας πυρπολοόσε
τις σπαραγμένες από την άπελπισία καρδιές μας,
τό ξέραμε, όταν βλέπαμε να σβύνει εκείνη ή φλόγα
πως θάφινε τόσο γλυκειά, για τη βραδυά μας, στάχτη,

και πως ή μέρα αυτή ή τραχειά, που σά δάλασμο χύνει
τ' άρωμα του νερού που συλλογιέται στα όργρα σχοίνα,
θάτβυνε βράθυμ κ' αυτή την κίτρινη σελήνη,
που ύψώνεται και στρογγυλαίνει μες από τις λευκές;

ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

PAUL VERLAINE

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Στο έρημικό, τό γέρικο και παγωμένο πάρκο,
θαμπά δυό Ισχοί μακρυνοί άγάλι άργοδιαβαίνουν.

Τά μάτια τους είναι νεκρά κ' είν' άτονα τὰ χείλη,
και δύσκολα μπορείς ν' άκουσ τὰ λόγια τὰ σβυσιμένα.

Στο έρημικό, τό γέρικο και παγωμένο πάρκο,—
παληό, τὰ δυό φαντάσματα, καιρό αναθυμηθήκαν.

—Τήν έκστασή μας τήν παλιά καθόλου δε θυμάσαι;
—Γιατί λοιπόν τό θέλετε ξανά ν' αναπολήσω;

—Χτυπάει ή καρδιά σου πάντοτε μονάχα στ' όνομά μου;
Θωρείς πάντα στα όνειράτα σάν πρώτα τήν ψυχή μου;

—Όχι!— Ά! της άνέκφραστης της εύτυχίας ήμέρες
ώρατες, σά σμίγαμε σιγά τὰ χείλη!— Μπορεί...κ' ίσως.

—Πόσο γαλάσιος ό ουρανός κ' ή έλπίδα ήταν μεγάλη!
—Η έλπίδα νικημένη πάει στον ουρανό τό μαύρο.

Παρόμοια έπορευόντουσαν μέσ' στών άγρών τή δρόμη,
κ' ή νύχτα μόνον άκουσε τὰ λόγια τους έκείνα.

(Fêtes Galantes)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΣΑΠΦΟ

ΠΑΡΘΕΝΙΑ ΦΕΥΓΑΤΗ

—«Ω παρθενιά μου, ό παρθενιά—
μ' άφησες κ' έφυγες στα ξένα!»
—«Σε σέ δεν ξαναστρέφω πιά'
δεν ξαναστρέφω πιά σέ σένα!»

ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ

Γλυκειά μου μάγνα, ἄχ, δὲν μπορῶ
νὰ πλέκω στὸ στημόνι!
Ἢ Ἀφροδίτη ἢ ροδαλή
στὸν ἔρωτα μὲ λυώνει!

ΗΡΙΝΝΑ

ΔΕΛΦΙΝΙ

Δελφῖνι, μήνυμα καλὸ
στὸ ναῦτη, ὅπου μακραίνει
στὸ κῦμα ν' ἄρμενιση,
—στὴν πρύμνη ἢ ὄψη σου ἄς φανῇ
μιὰ φίλη ἀγαπημένη
νὰ μοῦ ξεπροβυδίσει!

(Μετάφραση)

ΑΔΡΗΩΝΣΕ ΔΑΥΔΕΤ

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΥΡΗΙΝ

Ἵ μικρὸς Dauphin εἶναι ἄρρωστος, ὁ μικρὸς Dauphin θὰ πεθάνῃ.
Σ' ὄλες τίς ἐκκλησίες; τοῦ Κράτους ἢ ἁγία Σταύρωσις; μένει ἐκτεθειμένη
μέρα καὶ νύχτα καὶ μεγάλες λαμπάδες καίουν πλάι τῆς γιὰ τὴν καλλιτέ-
ρευση τοῦ βασιλόπουλου.—

Οἱ δρόμοι τῆς παλιᾶς πρωτεύουσας εἶναι πένθιμοι καὶ σιωπηλοί, οἱ
καμπάνες δὲ χτυποῦν πιά, τ' ἀμάξια περνῶν σιγά.

Στοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς τοῦ Παλατιοῦ, οἱ πολῖτες περιεργοὶ κυττά-
ζουν, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κάγκελα, τοὺς θυρωροὺς μὲ τίς μεγάλες χρυσοποί-
κιλτες στολές ποὺ μιλοῦν στὶς αὐλὲς μὲ ἐπίσημο τρόπο.

Ὅλο τὸ παλάτι εἶναι συγκεκλινημένο... Θαλαμηπόλοι, μεγιστάνες, ἀνε-
δοκατεδαίνουν γρήγορα τίς μαρμαρένιες σκάλες. Οἱ διάδρομοι εἶναι γεμάτοι
ἀπὸ ἀκολούθους τοῦ βασιλιᾶ, ἀπὸ αὐλικοὺς ντυμένους μὲ μεταξωτὰ φορέ-
ματα, οἱ ὅποιοι πάνε ἀπὸ τὸν ἕνα ὀμίλο στὸν ἄλλο νὰ ζητήσουν νέα μὲ
χαμηλὴ φωνή.

Στὰ φαρδεῖα προαύλια οἱ κυρίες τῆς τιμῆς δακρυσμένες ὑποκλίνονται
εὐαθιὰ σκουπίζοντας τὰ μάτια των μὲ ὀμορφα κεντημένα μαντηλάκια.

Εἰς τὸ θερμὸ κήπιο εἶναι μαζεμμένοι πολλοὶ γιατροί. Τοὺς βλέπουν
ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ τζάμια, νὰ σηκώνουν τὰ μακρὰ τους μανίκια καὶ νὰ
κλίνουν σοφὰ τῆς περροῦκες τους. Ὁ παιδαγωγὸς καὶ ὁ δάσκαλος τῆς ἱπ-
πασίας περπατοῦν προστὰ στὴν πόρτα περιμένοντας τίς ἀποφάσεις τοῦ
Συμβουλίου. Οἱ παραμάγειροι περνῶν πλάι τους χωρὶς νὰ τοὺς χαιρετί-
σουν. Ὁ δάσκαλος τῆς ἱππασίας ὀρρίζει σὰν ἕνας εἰδωλωλάτρης καὶ ὁ παι-
δαγωγὸς ἐπαναλαμβάνει στίχους τοῦ Ὁρατίου. Καὶ ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ,
ἀπὸ κάτω, ἀπὸ τὸ μέρος τῶν σταύλων ἀκούεται ἕνα μακρὸ παραπονιάρικο
χραιμέτισμα. Εἶναι τὸ κοκκινόμαλλο ἄλογο τοῦ μικροῦ Dauphin ποὺ
οἱ ἱπποκόμοι του ξεχνοῦν καὶ ποὺ φωνάζει τώρα θλιβερὰ προστὰ τὸ
ἄδειο του παχνί.

* Dauphin: ἔτσι ὀνομάζεται ὁ διάδοχος τοῦ Γαλλικοῦ Ἰθρόνου.

Καὶ ὁ βασιλιάς; Ποῦ εἶναι ὁ βασιλιάς; ὁ βασιλεὺς εἶναι κλεισμένος
ὀλομόναχος σὲ μιὰ κάμαρα μέσα, στὴν ἄκρη τοῦ παλατιοῦ. Οἱ μεγαλειό-
τατοι δὲν ἀγαποῦν νὰ τοὺς βλέπουν νὰ κλαίου. Γιὰ τὴ βασίλισσα εἶναι
ἄλλο πρᾶμα... Καθισμένη στὸ προσκέφαλο τοῦ μικροῦ Dauphin ἔχει
τὸμορφὸ τῆς πρόσεπο πλημμυρισμένο ἀπὸ δάκρυα καὶ ἀναρροφάει πολὺ
δυνατὰ προστὰ σ' ἔλους ἔπως θάλανε μιὰ ἀσπροροχοῦ.

Στὸ ταντελένιο τοῦ κρεββατάκι ὁ μικρὸς Dauphin πιδ ἄσπρος καὶ ἀπὸ
τὰ μαξιλιάρια ἀπάνω στὰ ὀποῖα εἶναι ἔκπλωμένος, ξεκουράζεται ἔχοντας
κλειστὰ τὰ μάτια. — Νομίζει κανεὶς πὼς κοιμάται; ἀλλὰ, ὄχι. Ὁ μικρὸς Dau-
phin δὲν κοιμάται. Γυρίζει πρὸς τὸ μέρος τῆς μητέρας καὶ βλέποντάς την
νὰ κλαίει, τῆς λέγει.

— Κυρία βασίλισσα γιατί κλαίτε; Πιστεύετε σοβαρὰ ὅτι θ' ἀποθάνω;
Ἡ βασίλισσα θέλει νὰπαντήσει. Οἱ λυγμοὶ τὴν ἐμποδίζουν νὰ τὸ κάμει.

— Μὴ κλαίτε λοιπὸν κ. Βασίλισσα. Ξεχνάτε διὲ εἶμαι ὁ Dauphin καὶ
ὅτι οἱ Dauphin δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πεθάνουν ἔτσι.

Ἡ βασίλισσα κλαίει ἀκόμα πιδ δυνατὰ καὶ ὁ μικρὸς Dauphin ἀρχίζει
νὰ τρομάζει.

— ὦ, εἶπε, δὲ θέλω νὰ μὲ πάρει ὁ Χάρος καὶ ξαίρω πολὺ καλὰ νὰ τὸν
ἐμποδίσω νὰ φτάσει ἴσα μὲ δῶ. Νὰ διατάξουν νάρθουν ἀμέσως σαράντα πε-
ζοὶ νὰ φυλάξουν γύρω τὸ κρεββάτι μου. Ἐκατὸ κανόνια νὰ γρυπινοῦν μέρα
καὶ νύχτα, μὲ ἀναμένο φυτίλι κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά μας; ἄλιμονο στὸ χά-
ρο ἂν τολμήσει νὰ μᾶς πλησιάσει.

Γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸ βασιλόπουλο ἢ Βασίλισσα κάνει νόημα. Ἀμέσως
ἀκούουν τὸ θόρυβο τῶν μεγάλων κανονιῶν ποὺ κυλοῦν στὴν αὐλὴ καὶ σαράν-
τα μεγάλοι πεζοὶ στρατιῶται μὲ τὴ σπάθη στὴ φούχτα ἔρχονται νὰ στα-
θοῦν γύρω στὸ δωμάτιο.

Εἶναι παλιοὶ στρατιῶτες μὲ φαρὰ μουστάκια. Ὁ μικρὸς Dauphin
βλέποντάς τους χτυπᾷ τὰ χέρια του καὶ ἀνγνωρίζοντας ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τὸν
φωνάζει:

— Δοραίν, Δοραίν....

Ὁ γέρω στρατιώτης προχωρεὶ ἕνα βήμα πρὸς τὸ κρεββάτι.

— Σάγαπῶ πολὺ μπαρμπα-Δοραίν.

Βγάλε νὰ δῶ λίγο τὸ σπαθί σου. Ἄν ὁ Χάρος θέλει νὰ μὲ πάρει θὰ
τὸν σκοτώσεις δὲν εἶν' ἔτσι;

Ὁ Δοραίν ἀπαντᾷ:

— Μάλιστα, Κύριε μου, ἔχοντας δυὸ μεγάλα δάκρυα πάνω στὰ ἡλιο-
ψημένα του μάγουλα.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή, ὁ παπᾶς πλησιάζει τὸ μικρὸ Dauphin καὶ τοῦ
μυλῆι πολὺ ὦρα μὲ χαμηλὴ φωνή, δείχνοτάς του ἕνα σταυρωμένο. Ὁ
μικρὸς Dauphin τὸν ἀκούει πολὺ ξεφνιασμένο καὶ τὸν διακόπτει βύτερα
ἀμέσως.—

— Καταλαμβάνω καλὰ ὅτι μοῦ λέτε κύριε ἀββά. Ἀλλὰ ἐπὶ τέλους δὲν
μπορεὶ νὰ πεθάνει γιὰ μένα ὁ μικρὸς φίλος μου Πέππος παίρνοντας πολλοὺς
παράδες;

Ὁ παπᾶς ἐξακολουθεὶ νὰ τοῦ μιλεῖ μὲ χαμηλὴ φωνή καὶ ὁ μικρὸς
Dauphin ξαχνίζεται ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα πιδ πολὺ.

Ὅταν ὁ παπᾶς τελείωσε ὁ μικρὸς Dauphin λέγει ἀφήνοντας ἕνα βαθὺ

στεναγμό.

— Όλα αυτά που μου λέτε είναι πολύ πένθιμα πράματα κύριε, άδωδ. Άλλά ένα πράμα με παρηγορεί ότι εκεί επάνω, στον παράδεισο των άστρων θα είμαι ακόμα Dauphin. Ξαίρω ότι ο καλός θεός είναι ξάδερφος μου και δε θα λείψει να μου φερθεί όπως αρμόζει στην τάξη μου.

Ύστερα προσθέτει γυρίζοντας στη μητέρα του.

— Άς μου φέρουν άμέσως τὰ πιό όμορφέ μου ρουχα, τὸ στηθούρι τὸ καμωμένο από άσπρη έρμίνια, και τὰ θελουδένια μου σακαρίνια. Θέλω νὰ κάνω καλή έντύπωση στους άγγέλους και νάμπω στον παράδεισο, με στολή Dauphin. Για τρίτη φορά ο παπὰς σκύδει στο μικρό Dauphin και τοῦ μιλεῖ πολύ ώρα με χαμηλή φωνή. Στη μέση των λόγων του τὸ βασιλόπουλο τὸν διακόπτει με θυμό.

— Ωστε, φώναξε, τὸ νάναι κανείς Dauphin, δὲν είναι άπολύτως τίποτα.

Και χωρίς νὰ θέλει πιὰ νὰ νάκούσει τίποτα ο μικρός Dauphin, γυρίζει άπ' τὴ μεριά τοῦ τοίχου και κλαίει πολύ πικρά.

(Lettres de mon moulin).

Μετάφραση Ε. Ε.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

“ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΞΕΦΩΤΟ,”

Στὸ βιβλίο αυτό (είναι ἡ τρίτη λυρική συλλογή τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου) ὑπάρχει πολλή τυμπανοκρουσία· κάτι από τὸν Whitman είναι χυμένο παντοῦ· από τὴν πρώτη ὡς τὴν τελευταία σελίδα, μέσ' άπ' ὄλο τὸ άνεβοκατέβασμα άλλεπάλληλων, διαφορετικῶν διαθέσεων, άκούγεται ένα δυνατὸ κρόταλο, ένα κύμβαλο, πὸν φωνάζει και πὸν άλαλάζει νομίζει κανείς πὸς άκούει τοὺς Κουρήτες, όταν χτυποῦσαν τὰ δόρατα πάνω στις άσπίδες για νὰ πνίξουν τὰ κλάματα τοῦ σπαργανωμένου Δία. Ὁ Πάνος Ταγκόπουλος άντιπροσωπεύει στὰ Νέα μας γράμματα αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν ποίηση: τὴν ἡγερέ, τὴ μεγαλόστομη, πὸν οποιοδήποτε αἰσθημα· κι άν εκφράζει, γεμάτη πάντα από ένα δυνατὸ κύμα ὑγείας κ' εὐρωστίας, μένει άδιάκοπα προσαρμοσμένη στους πιό τραχεῖς τόνους τοῦ πενταγράμμου. Και δὲν είναι βέβαια γι' αὐτὸ λιγώτερο άξιοπρόσεκτη. Τis τελευταίες αὐτὲς μέρες άκριβῶς εξέφραξα σ' ένα σημειώμα μου για τὸ Βέλγο ποιητὴ Rodenbach (άδημοσίευτο άκόμα) τὴ σκέψη, πὸς καμμιά τέχνη δὲν μπορεῖ νὰ ονομαστεῖ κυριολεκτικὰ άρρωστημένη ἢ ὑγιής· πὸς μιὰ τέχνη μονάχα ὑπάρχει: ἢ άληθινή· και πὸς ἡ τέχνη αὐτὴ είναι πάντα ὁμοιογενής, ὁσοδήποτε κι άν διαφέρει στις λεπτομέρειες, γιατί πηγάζει από τὴν ἴδια άφρητορία: τὴν άνάγκη τοῦ τεχνίτη ν' αὐτογνωριστεῖ και ν' αὐτοκαλλιεργηθεῖ και ν' αὐτοτελειοποιηθεῖ και προσπαθεῖ νὰ θεραπεύσει μιὰ παρόμοια άνάγκη τοῦ αναγνώστη, τοῦ θεατή. Τὸ αἰσθητικὸ γεγονός, πὸν προκαλεῖται από αὐτὴ τὴν επικοινωνία, ἔστω κι άν δὲν εκδηλώνεται ὁμοιότροπα, δὲν παρουσιάζει ὁμως κατὰ βάθος σημαντικὰς διαφορές. Ξεκινάει από μιὰ συγκίνηση και καταλήγει σὲ μιάν ἄλλη συγκίνηση.

Τραγούδια, ὅπως ἡ «Μιὰ βραδιά σ' ένα χωριό» και τὰ περισσότερα τῆς σειράς «Τὸ χρυσὸ δαχτυλίδι», μὰς παρέχουν τὴν έντύπωση μιᾶς ἄρτιας τέχνης

και μιᾶς στοχαστικῆς μαστοριάς:

Νύχτα μαγικιά τοῦ Αὐγούστου
πὸν εὐωδιάζει από λεβάντα
κι άπ' τὸ μέλωμα τοῦ μουστού.
Άδες κι άπλώθηκε για πάντα
στις ψυχές τὸ νέο φεγγάρι
και δετὸ μαργαριτάρι
στὴ θωριά ἢ καρδιά φωλιάζει
τοῦ χωριάτη πὸν ἡσυχάζει.

—Και δετὸ μαργαριτάρι
στὴ βραδιά τὸ νέο φεγγάρι.

(Μιὰ βραδιά σ' ένα χωριό).

Τὸ αἰσθημα πὸν αναδίνεται από τοὺς στίχους αὐτοὺς, από τοὺς πιό άπλοὺς και πιό μελωδικούς τῆς συλλογῆς, δηγγεῖ πρὸς τὴν δνειροπόληση και τὴν περισυλλογή. Άλλά τὸ βιβλίο ὁλόκληρο δὲν είναι επάνω σ' ένα ὁμοιο προεξαγγελτικὸ μοτίβο γραμμένο· στις περισσότερες σελίδες του ἡγεῖ ὁ ὀξύφωνος άλαλαγμὸς ἑνὸς στριγγοῦ ὄργάνου· τὸ ὄργανο αὐτὸ είναι χάλκινο και μέσα του ανασαίνει μιὰ γεμάτη νεῦρα και γεμάτη αἰσιοδοξία ψυχή· πιθανὸν νὰ μὴ συμεριζόμαστε τὴν αἰσιοδοξία τῆς· εἴμαστε ὁμως ὑποχρεωμένοι νὰ ὁμολογήσουμε, πὸς τὰ κινήματά τῆς δὲν ξεφεύγουν παρὰ ελάχιστες φορές από τὰ προδιαγραμμένα σύνορα τῆς τέχνης.

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΜΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΗΒΟΥ ΔΕΛΦΟΥ: Ποιήματα—Άθήναι 1923.

Ὁ κ. Δελφὸς κρατάει τὴ λύρα του ἑλληνόπρεπα. Τίποτε ξενικὸ στὰ τραγούδια του, τίποτε προσποιημένο. Ἡ εὐωδιά τοῦ θυμαριοῦ, τάπατητα ρουμάνια, ὁ άπτικὸς εὐρανόσ, ἡ ἑλληνική θάλασσα. Νά, με δύο λόγια, τὰ τραγούδια του. Τὰ ρίγη τοῦ Βορρά δὲν τὸν συγκινοῦν. Τὰ μεγαλεῖο των Κεντρικῶν δὲ βρίσκει άπήχηση στὴ χαρούμενη ψυχή του. Ὁ ποιητῆς βέβαια δὲν ακολουθεῖ δικὸ του δρόμο. Τὰ τραγούδια του είναι καθαρός άντίλαλος τῆς πολύμορφης ποίησης τοῦ μεγαλόστομου τραγουδιστῆ «των Ὑμνων και των Θυμῶν», φέρνοντας και τὴ σφραγίδα τοῦ σολωμικοῦ ἔργου. Ἡ λιτότης τῆς φράσης και ὁ κανονικὸς, στὴ περισσότερα μέρη, στίχος του είναι τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ τραγουδιοῦ του.

Διαβάζοντας κανείς τὸ βιβλίο τοῦ κ. Δελφοῦ, μπορεῖ νὰ πάρει βιογραφικὰ σημειώματα για τὴ ζωὴ του. Βλέπει τὸν ἄνθρωπο-ποιητὴ με τὰ ὄνειρά του, με τis άγάπες του, με τis λύπες και τὴ πάθη του, με τis φιλοδοξίες και τοὺς ἔγωισμούς του, ὡς και με τὰ...πολιτικὰ του φρονήματα.

Ὁ ποιητῆς νοσταλγεῖ τὴν ἀρχαία ζωὴ. Τ' ὁμώνυμο μέρος τῆς συλλογῆς του δείχνει καθαρὰ τὴν ἀρχαιοπρεπή διάθεσή του:

Τότε τοῦ Ὀλύμπου φάτιζεν ἡ άχτιδοβάλα δόξα
τοὺς βλογημένους τόπους.

Στὴ Δῆλο, στὸ χρυσὸ νησί, στοῦ Ἀπόλλωνα τὴ χώρα
με τοὺς ψηλοὺς βωμούς,
φέρναν οἱ λύρες τὴ χαρὰ και τὰ καράβια δῶρο
κ' οἱ νέοι τοὺς χορούς.

Ὁ κ. Δελφὸς θέλει νὰ ζῆ σὲ δικὸ του κόσμο, μακριὰ από τὰ πλήθη,

Ἄγνοεῖ όμως, ὅτι ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς εἶναι γέννημα τοῦ πάθους καὶ τῆς ταπεινῆς ζωῆς τοῦ ὄχλου. Κι' αὐτό, γιατί δὲν ἔχει τὸ κυριώτερο γνώρισμα τοῦ καλλιτέχνη: τὴ μετριοφροσύνη. Ὁ ἔγωισμὸς κ' ἡ φιλοδοξία του ξεχειλίζουν ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς συλλογῆς του:

Κανείς δὲ μὴ ταιριάζει ἐμῆ. Μόνος καὶ πάντα μόνος.
Ξεφωνίζει στὸ βιβλίον του.

Ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του γεννᾷ στὸ νοῦ τοῦ ποιητῆ λογικώτερες σκέψεις. Στὸ θάνατο διαβλέπει ὅλη τὴ ματαιότητα τῆς ζωῆς:

Ἡ ἀλήθεια ἐκεῖ. Ἐκεῖ δὲν εἶναι ὅπως ἐδῶ λουλούδια,
ποῦ σὰν πετράδια φέγγουν στὸν ἥλιο τοῦ Μαγισοῦ,
δὲ λὲν ἐκεῖ, γιὰ νὰ ξεχνοῦν τὶς λύπες των, τραγούδια,
ἢ δόξα δὲν ταραῖσι πιά τὸν ὕπνο τοῦ νεκροῦ.

Τὰ τραγούδια τῆς σειρᾶς «Ἀγάπη» εἶναι τὰ καλύτερα τῆς συλλογῆς. Ἴσως γιατί εἶναι τὰ πιὸ ὑποκειμενικά. Ὁ ποιητὴς θρηνεῖ εὐγενικά τὸ χαμὸ τῆς καλῆς του, ποῦ

καρμένη ἀπὸ μιὰ δύναμη μεγάλη καὶ φοιχτή,
μέσ' στὸ λευκὸ τῆς μέτωπο φύταψε μαῦρο βόλι,
καί, συνεσπαρμένος ἀπὸ μιὰ ἄμετρη ἀπελπισία, ὁμῶνει πῶς
ποτὲ γυναῖκα δὲ θά δει! ποτὲ δὲ θά προσμείνει
τῆ μαγεμένη τοῦ ἔρωτα, τὴν ἐσρινὴ κνοή.

Μὰ ἡ χαρούμενη φύση τοῦ ποιητῆ δὲν ἀφίνει νὰ τῆς ξεφύγουν οἱ χαρὲς τῆς ζωῆς. Τὴν ἀπογοήτευση διαδέχεται ἡ ἐλπίδα καὶ τὴ λύπη ἢ χαρὰ. Τὴν ἀπελπισία γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀγάπης του διαδέχεται νέος ἔρωτος, γιὰ νὰ στραγγίσει ἐκ νέου τὸ ποτήρι τῆς ἀπογοήτευσης.

Τὴν ὅλη συλλογὴ κλείνει τὸ τραγούδι «Χρυσοχαράματα». Ὁ ποιητὴς συνεργόμενος ἀπὸ τὰ χτυπήματα τῆς ζωῆς, βλέπει τὰ πράγματα μὲ καθαρότερο μάτι. Ἀποκηρύττει τὸ παρελθὸν καὶ παραδίδεται σὲ λογικώτερος στοχασμούς, ἀνοίγοντας τὰ φτερὰ πρὸς τὴν πατρίδα τῶν ἀθανάτων.

Ὁρισμένα τραγούδια θυμίζουν Σολωμό. Τὸ «Προσκύνημα» φέρνει στὸ νοῦ τὴ «Φαρμακωμένη», τὸ «Πρὶν φύγει» τὴ «Ξανθοῦλα».

Τὰ δάκρυα δὲν ἀρμόζουν στὰ μάτια τοῦ κ. Δελφοῦ. Ἡ φύση του εἶναι πλασμένη γιὰ τὰ ἡγερὰ τραγούδια καὶ τὰ πανηγύρια τῆς χαρᾶς. Ἡ θλίψη του μοιάζει μὲ σύνεφο καλοκαιρινό, ποῦ γιὰ λίγο καιρὸ μένει στὸν οὐρανό, ἀφήνοντας τόπο στὸν ἥλιο. Γι' αὐτὸ εἴπαμε στὴν ἀρχή, πῶς τὰ τραγούδια του ἀποδίνουν τὴν εὐωδιά τοῦ θυμαριοῦ καὶ τὸ φῶς τοῦ ἄττικοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ ποίηση τοῦ κ. Ἡβοῦ Δελφοῦ δὲ συγκινεῖ. Ὁρισμένα μόνο τραγούδια τῆς συλλογῆς γεννοῦν βαθύτερους διαλογισμούς. Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα τῶν ποιημάτων του εἶναι τὸ μεγάλο μᾶκρος τους, ποῦ σχεδὸν τὰ κάνει ἀδιάβαστα. Ὁ στίχος του κουνουνιστὸς καὶ σὲ πολλὰ μέρη ἀνώμαλος. Μ' ὅλα τούτα ὁ κ. Δελφὸς ἔχει πολλὰ ποιητικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα πιστεύουμε νὰ μὴν ἀφήσει ἀνεκμετάλλευτα.

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ. — «Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας» — Τεύχος α' (εἰσαγωγή). Ἐκδότης Μ.χ. Ζηκάκης—Ἀθῆναι 1924.—
Στὸν πρόλογο τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ ἔργου τοῦ δ. κ. Ἡ. Βουτιεριδῆς μᾶς λέγει τὸ σκοπὸ ποῦ ἐπιδιώκει μὲ τὸ σύγγραμμά του, ποῖα μέθοδον ἀκολουθεῖ στὴ σύνθεσή του, τί δυσκολίες συνάντησε, πῶς κατέταξε τὴν ὕλη του καὶ μόνο ἕνα πράγμα δὲν μᾶς λέγει, ἀρχετὰ σπουδαῖο: ποῖος λό-

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΡΑΔΟΣ ΧΑΤΖΗΝΑΣΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Ἐσωτερικοῦ: Ἐτησίᾳ Δρ. 30. Ἐξάμηνος Δρ. 15
Ἐξωτερικοῦ: > Φρ. Γ. 25. > Φρ. Γ. 13

ΓΡΑΦΕΙΑ Λεωφ. Ἐθνικῆς Ἀμύνης 30=Θεσσαλονίκη

Τὰ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» διευθύνονται ἀπὸ Συντακτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ κυκλοφοροῦν στὸ τέλος κάθε μηνῆ.

γος τοῦ ὑπαγόρευσε ν' ἀπαρηθεῖ τὴ γλῶσσα τῶν ἄλλων του ἔργων, τὴ δημοτικὴ—λαϊκὴ, ὅπως τὴν ὀνομάζει,—καὶ νὰ γράψει σὲ μίαν ἀρχετὰ σχολαστικὴν καθαρεύουσα.

Ἄραγε ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Μαρίου» ἀκολουθεῖ ἐκείνους ποῦ νομίζουν ὅτι ἄλλη πρέπει νὰ εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς λογοτεχνίας καὶ ἄλλη τῆς ἐπιστήμης; Ἡ ἐκείνους ποῦ φρονοῦν ὅτι ἡ δημοτικὴ εἶναι ἀνίκανη ν' ἀποδώσει ἐπιστημονικοὺς ὁρισμούς καὶ ὅτι στερεῖται πλοῦτου παραστάσεων; Μὲ τὴν «Ἱστορία τῆς Ἑλλην. Λογοτεχνίας», ἀκριβῶς, τοῦ δόθηκεν ἡ εὐκαιρία ν' ἀποδείξει σ' αὐτοὺς τὸ ἀντίθετο. Ὁ Ἀ. Ἐφταλιώτης, ἔδωσε τὸ παράδειγμα γράφοντας μέρος τῆς Ἑλλ. Ἱστορίας στὴ ζωντανὴ μας γλῶσσα. Ὁ κ. Ἡλ. Βουτιεριδῆς δὲν τὸν ἀκολούθησε;

Ἄγνοοῦμε, πρὸς τὸ παρόν, τὸ λόγο.

Ὅποιοσδήποτε, ὅμως, κ' ἂν εἶναι, μένει ἀδικαιολόγητος. Καὶ ἐνῶ θὰ κατέρριπτε τὸ τελευταῖον ἐπιχείρημα—ψευδοεπιχείρημα—τῶν ἀναχρονιστῶν τῆς γλώσσας, ἀπειναντίας, τώρα ἐνισχύει τὸν κ. Χατζιδάκη. Φυσικά, ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος στὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ κανεὶς δὲ θὰ μπορούσε ν' ἀπαγορέψει στὸν κ. Βουτιεριδῆ νὰ γράψει στὴν καθαρεύουσα ἕνα ἔργο του. Ἐπρεπεν, ὅμως, νὰ σκεφθεῖ ὅτι κάνει ἕνα πολὺ μεγάλο ἀδίκημα στὴ δημοτικὴ μας.

Αὐτὰ ἀπὸ τὴ γλωσσικὴν ἀποψη. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ κρίνουμε τὸ ἔργο συνολικά μόνις συμπληρωθεῖ ἡ ἔκδοσή του.

Κ. Ρ.
ΕΙΡΗΝΗΣ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ — «Ἐξαγνισμός!» — διήγημα «Γράμματα» ἔκδοτικὴ ἔταιρία καὶ βιβλιοπωλεῖο—Ἀλεξάνδρεια 1923.

Γ. ΚΙΤΡΟΠΟΥΛΟΥ. — «Μέσ' στὸ κλουβί» — διήγημα — «Γράμματα» Ἐκδότης Στέφ. Πάργας—Ἀλεξάνδρεια 1923.—(Θὰ γράψουμε καὶ γιὰ τὰ δύο στὸ ἐρχόμενο).

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΜΕ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ τεύχος τὰ «Μακεδονικὰ Γράμματα» ἐγκαινιάζουν νέα περίοδο τῆς σταδιοδρομίας τους. Ἡ ζωὴ τῶν «Μακ. Γραμμάτων» ἀπὸ τὴν πρώτη τους ἐμφάνιση, στάθηκεν ἕνας ἀγῶνας διαρκῆς ὑπὲρ τῆς παραγνωρισμένης Ἰδέας. Κι' ἂν δὲν μπόρεσαν ν' ἀνταποκριθοῦν ἀπὸτε-

λεσματικά στις απαιτήσεις της Τέχνης, δέδαια, πρέπει τὰ ἐλατήρια τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς νὰ τὰ ζήτησουμε ἄλλοι. Οἱ δυσκολίες, ποὺ εἶχε νὰ ὑπερπηθῆσει μὴ τέτοια λογοτεχνικὴ ἔκδοση, ἦταν κάμπολλες.

Τὸ ἀναγνωστικὸ κοινό. Ὁ πρῶτος αὐτὸς δρῆχος ποὺ μ' ἀδιαφορία δεχότανε τὰ κύματα τῶν προσπαθειῶν τῆς.

Ἡ παθητικὴ ἀντίδραση «τῶν πολλῶν» σιῶθηκεν ἢ σπυρδαίστερη αἰτία τῆς κακοδαιμονίας τῶν ἑλληνικῶν φιλολογικῶν περιοδικῶν. Ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τὰ οἰκονομικά. Νέο ἀπειλητικὸ ἐμπόδιο, μπρὸς στὸ ὅποιο λυγίτανε τόσες καὶ τόσες προσπάθειες.

Μὲ τὴν ἐπίρρωση ἑλῶν αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν, ἀναλαμβάνουμε σήμερον τὴν συνέχιση τῆς ἔκδοσης τῶν «Μακεδονικῶν Γραμμάτων».

Ἡ νέα Διεύθυνσή τους διέπεται ἀπὸ ὄρισμένες ἀντιλήψεις περὶ τέχνης, ἀπὸ τίς ὅποτες δὲν ἐννοεῖ νὰ παρεκκλίνει. Τίποτε δὲν ὀπσοχόμεθα. Ἀφήνουμε τὰ πράγματα νὰ μιλήσουν μόνα τους.

Τὸ μῆνα τοῦτο κυκλοφόρησε τὸ λαμπρὸ περιοδικὸ «Νέοι Βωμοί». Ἡ καλλιτεχνικὴ του ἐμφάνιση καὶ ἡ ἐκλεκτὴ τὸν ὕλη μᾶς δίνουν πολλὰς ἐλπίδες γιὰ τὴ μελλούμενη σταδιοδρομίαν του. Παραθέτουμε μερικὰ ἀπὸ τὰ περιεχόμενά του: Π. Πικροῦ Χουανίττα. Α. Μεντζελίδου Πηγῆς ποὺ στάζουν. Ρήγα Γκόλφη Στοχάσου κ. ἄ. Ἐπίσης περιέχει κ' ἐκλεκτὰς μεταφράσεις τοῦ Ἀντρέγιερ, τοῦ VERLAINE κ. λ. Τοῦ εὐχόμεσθε κατὰ προκοπή.

ΕΠΕΙΔΗ μὲ τοῦτο τὸ φύλλο ἀρχίζουμε νέο χρόνον καὶ νέα περίοδον, γι' αὐτὸ μὲ μεγάλη μας λύπη βρεθῆκαμε στὴν ἀνάγκη νὰ διακόψουμε τὴ συνέχεια τῆς «Ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου» τοῦ Ἀντρέγιερ, μεταφρασμένης ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας Κώστα Κεστροινό.

ΤΟΥΣ συνδρομητὰς ποὺ μᾶς καθυστεροῦν τὴ συνδρομὴν τους εἴτε ἀπὸ ἀμέλειαν εἴτε κ' ἀπὸ ἄλλους λόγους, θὰ παρακαλέσουμε νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὰ λίγα αὐτὰ λεπτά, ὅσο τοὺς εἶνε δυνατό γρηγορώτερα. Γιατί τὰ «Μακ. Γράμματα» δὲν εἶναι καμμιά κερδοσκοπικὴ ἐπιχείρηση μὲ κεφάλαια, οὔτε καὶ κανένα περιοδικὸ μὲ ἀνεξάντλητα οἰκονομικά, παρὰ ἡ ζωὴ του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐγκαιρὰ καταβολὴν τῶν συνδρομῶν. Ὅσοι δὲν εἶνε συμφωνοὶ, μποροῦν νὰ μᾶς ἐπιστρέψουν τὰ ἀπλήρωτα φυλλάδια.

Ὁ ΤΙΤΛΟΣ τοῦ ἐξωφύλλου εἶνε σχεδιασμένος ἀπὸ τὸ λεπτὸ χερὶ τοῦ φίλου σκιτσογράφου κ. Τηλ. Κεσανλή, ποὺ τούτο εὐγενικὰ προσεφέρθηκε νὰ ἐνισχύσει τὸ καλλιτεχνικὸ μέρος τῆς συνεργασίας μας.

ΑΔΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἅσοι ἀπὸ τοὺς φίλους μᾶς ἔχουν στείλει πρὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἔργα γιὰ δημοσίευσιν καὶ δὲν παίρνουν ἀπάντησιν σὲ τοῦτο τὸ τεῦχος, θὰ πεῖ πὼς τὰ ἔργα τους ἢ δὲν ἔχουν ληφθεῖ ἢ δὲν ἐγκρίνονται.

κ. Γιάν. Ἀρδάμ. Γαλάτσι. Τὸ τραγοῦδι σας μᾶς κίθει πὼς ἀγνοεῖτε καὶ πλέον τοὺς στοιχειώδεις κανόνες τῆς μετρικῆς. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὴ μεταφράσιν. Ὅσο γιὰ τὸ λησμὸ τῶν φύλλων τῆς περιουσίας χρονιάς, σᾶς τὸνε στέλνουμε ταχικῶς. Δίδα Σιπὸ. Καρ. Μόναχο. Ἀπὸ τὰ σονέττα σας κρατοῦμε μόνον τὸ ἕνα. κ. Γκοῦρ. Ἀλειτ. Τὰ πεζοτραγοῦδά σου κάτι λένε. Πρόσθετε στὴν ἐκλογὴ τῶν λέξεων. Διάβασε τὰ «Λυρικά ἀφιερῶματα» σου Ταγκὸρ καὶ τοὺς «Πέζους οὐθμούς» τοῦ Παπαντωνίου. Γράφε μὲ μελάνη μὴν τὴ λυπάσαι. κ. Καϊδ. Ἐμμαν. Ν. Φάληρο. Τὰ ἐπιγράμματα δίχως ἐνδιαφέρον. κ. Ἀργ. Κωνιῶτ. Μυτιλήνη. Γιὰ τίς «Πικρὰς στιγμὰς» σας μόνον μικρὰ λόγια ἔχουμε νὰ σᾶς ποῦμε. Τὸ μέτρο ἀνώμαλο, οἱ χασμῶδες δὲ λυποῦν καὶ τὸ ὄλον ἄτεγο καὶ ἀνοούσιο. κ. Γιάν. Καμαριν. Ἀθήνα. Κρατᾶμε τὸ «Μία Πολιτεία...» Κὰ εἰς κατάχρησιν ὀρισμένων λέξεων. Καν. Εἰρ. Λουβ. Ἐγινε λάθος. Ἡ συνδρομὴ σας λήγει στὸ β (20) φύλλο. Δίδας Ἀθ. Λιγδ. Ἐνταῦθα. Ἀγγ. Σταυροπ. Ἀθήνα, καὶ κ. κ. Ἀγγ. Ποιμεν. Ἐδεσσα. Ἐμμ. Χατζνεμυ. Ἐνταῦθα. Δημ. Κοντογιάν. Πάτρα. Πήραμε τίς συνδρομὰς σας κ' εὐχαριστοῦμε. κ. Ἀθ. Παπαχριστοῦ. Ἐγν. Ἀπόδειξιν σᾶς στείλαμε ταχικῶς.

Τὰ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» συντηροῦνται ἀπὸ μιᾶ
συντροφία πού τὸ κάθε της μέλος προσφέρει 12—25 δραχ. κάθε μῆνα.

ΤΟΜΟΙ "ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ,,

Ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τιμῶνται :

Τοῦ Α'. ἔτους μὲ 100 πυκνοτυπωμένες σελίδες Δραχ. 15.

Τοῦ Β'. ἔτους μὲ 210 » » » 30.

**ΠΟΙΗΤΗ ΛΗΓΟΝΤΑ ΔΡΑΜΑ-ΠΡΟΖΑ-ΚΡΙΤΙΚΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ**

Ἔλα τὰ ηλεκτρικά σας εἶδη, λάμπες, ἠλεκτρικά, σίδερα, μοτέρ
διαφόρων δυνάμεων, ἠλεκτρικά ὄρολόγια κ.λ.π. **Στὸ Κατάστημα**
τῶν κ. κ.

ΠΑΤΑΠΑΤΙΟΥ & ΛΩΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Στοῦ Χατζῆ Ὁσμάν Θεσλονίκην

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΝΟΣ

Δικηγόρος

Στοῦ Χατζῆ Ὁσμάν 51

ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ

10, 20, 30, 40, 50 Δραχμῶν.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΑΜΕΣΩΣ

ΕΚΔΕΚΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ Β'ΒΑΙΑ ἀξίας 100, 200, 300, 400, 500 Δραχμῶν

ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ Χ. ΓΑΝΙΑΡΗ

ΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΝΟΥ

βιβλιοχαρτοπώλου—Ἑλληνικῆς Ἀρμύνης 30. ἔπου εὐρίσκετε καὶ ἄλλα
τὰ εἶδη χαρτοπωλίου.

ΧΑΤΖΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΛΩ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ
ΝΤΡΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ
ΔΕΣΣΟ ΔΡΙΘ. 63 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΓΗΡΗΣΟΣ Π. ΜΑΣΚΑΛΑΡΗΣ

Γενικαὶ ἐπιχειρήσεις

Ἐμπορίου, πρὸ μεθιστῶν κ. τ. λ.

Μεξ Χάρδεν 10

ΤΥΠΟΙΣ "ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ,,

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ